

soby jednání, rozhodovat o tom, které z nich jsou pro něho přijatelné a které nikoli.

Setkání průmyslových sociologů v Berlíně více problémů naznačilo než vyřešilo. Ale i to, o čem se diskutovalo, poskytuje pracovníkům hospodářské praxe i sociologické teorie cennou orientaci v palčivých otázkách, které jsou spojeny s fluktuacními jevy.

Z německých příspěvků a diskusí bylo možno odhadnout stav sociologie v NDR, zejména v oboru sociologie průmyslu, která je hlavním oborem v této zemi. Další poznatky bylo možno získat v osobních rozhovorech, kterých byla řada, protože němečtí kolegové měli velký zájem o výměnu názorů s našimi a dalšími zahraničními účastníky.

Krátký pobyt v NDR byl velmi zajímavý, poučný a podnětný. Sociologie v NDR se nyní poměrně rychle, i když ne překotně, rozvíjí. Těžiště sociologické práce je v Berlíně, zatím hlavně v Institut für Wirtschafts-wissenschaften-Arbeitsgruppe Soziologie, na Karl-Marx-Universität v Lipsku a na universitě v Halle an der Saale.

Václav Lamser
Dragoslav Slejška

Zpráva o koordinační poradě vedoucích pracovišť státního plánu X-3—8 (sociologie práce, průmyslu a podniku)

Z iniciativy katedry sociologie a psychologie Institutu národohospodářského plánování při Vysoké škole ekonomické, jež je koordinátorem úkolu X-3-8 státního plánu (sociologie práce, průmyslu a podniku), se v červnu 1966 konala už druhá schůzka vedoucích těchto sociologických pracovišť, která se na plnění tohoto úkolu podílejí. Cílem schůzky byla vzájemná informace o tom, jak postupují přípravy a provádění jednotlivých výzkumů, výměna zkušeností, především metodických, a bližší seznámení s hlavním tematickým zaměřením jednotlivých pracovišť, což všechno usnadnilo navázání užších kontaktů mezi tematicky si blízkými výzkumnými týmy.

Hlavní koordinační pracoviště — katedra sociologie a psychologie v INHPL při VŠE — provádí dlouhodobý výzkum *Pozice a role ředitele socialistického podniku*. Po vypracování hypotézy a projektu a po zhodnocení předvýzkumu byl výzkumný tým připraven provést na podzim 1966 terénní fázi výzkumu na oborovém ředitelství Škoda Plzeň. Celkové zpracování a zhodnocení tohoto výzkumu lze očekávat v roce 1967.

Katedra marxismu-leninismu na strojnické fakultě ČVUT prováděla v Olomouci na vzorku 2000 respondentů výzkum časového rozpočtu pracovníků v průmyslu, který byl součástí šetření v jedenácti evropských státech. Hlavním zájmem katedry je však výzkum technické inteligence a jejího postavení v podniku. Nyní provádí katedra výzkum postavení technické inteligence v závodě Škoda na Smíchově, přičemž se zaměřuje i na vzájemné vztahy mezi hospodářským vedením, stranickou a odborovou organizací

na závodě, a dále na základní vztahy mezi nadřizenými a podřízenými, vztah zaměstnanců k práci, adaptaci dělnické mládeže a její srovnání s mladými inženýry.

Oddělení pro studium společenských skupin Sociologického ústavu ČSAV připravuje dlouhodobý průzkum *Úloha institucionálních a pospolitostních vztahů v procesu identifikace pracovníka se závodem* (stručná informace o něm byla otištěna v Sociologickém časopise č. 4/1966). V roce 1966 byly provedeny dva výzkumy (v cementárně a vápence ve východních Čechách a v pražském závodě pro výrobu cukrovinek), které mají — samozřejmě vedle praktického užítu — pro zkoumané závody — ověřit některé body hypotézy a zvolenou metodiku.

Pro české sociology byla velmi cenná informace o činnosti odboru sociologie, psychologie a fyziologie práce Československého výzkumného ústavu práce v Bratislavě. Tento odbor provádí na dvou závodech, z nichž jeden má převážně mužské a druhý převážně ženské osazenstvo, výzkum fluktuace. Vedle toho připravuje dlouhodobý výzkum zvláštních podmínek migrace ve VŽKG se zaměřením na adaptaci pracovníků v podniku, jejich životní styl a jeho souvislosti s fluktuací.

Laboratoř pracovních rozborů VÚSTE připravila projekt výzkumu vlivu málo intenzivních faktorů na výkon a výkonnost. Současně dokončila výzkum mezilidských vztahů v TOS Varnsdorfu.

Státní výzkumný ústav ekonomiky MSP má zatím poměrně malé sociologické pracoviště, které v současné době provádí ve třech závodech průzkum *Motivace a tendence fluktuace učňů a vyučených dělníků v průmyslu užitkového skla*.

Výzkumné pracoviště ekonomiky paliv v Ostravě dokončilo obsáhlý průzkum fluktuace v OKR, o kterém se v odborném tisku již psalo. Nyní připravuje výzkum učňů a vyučených, studium tvorby kolektivů, zkoumání psychologických a sociologických aspektů úrazů v dolech a projekt personální politiky na dolech OKR.

Při katedře marxismu-leninismu na Vysoké škole strojní a elektrotechnické v Plzni byl zřízen Ústav průmyslové sociologie, který spolupracuje s katedrou sociologie a psychologie INHPL při pražské VŠE na výzkumu v oborovém ředitelství Škoda; hlavní téma plzeňských sociologů je *Adaptace mladých inženýrů*.

Na závěr tohoto obsáhlého bodu programu bylo dohodnuto, že na katedře sociologie INHPL při VŠE v Praze se vytvoří fond, kam budou pracoviště zastoupená na koordinační schůzce posílat materiály z vlastních výzkumů a kde se budou moci seznamovat s materiály ostatních výzkumných týmů. Referáty o průzkumech již dokončených a zhodnocených je možno zařazovat na program sekce sociologie průmyslu Čs. sociologické společnosti.

V druhé části schůzky informoval doc. dr. J. Kohout CSc. její účastníky o tom, že byl podán návrh na vydávání nového sociolo-